

Nida Matulevičiūtė

Kauno Maironio universitetinė gimnazijos 10 kl.

Mokytoja Judita Sakalienė

„Tik tai motinos meilė, akla, beribė, sugeba įkuždėti įsitikinimą, be kurio neįmanoma nei gyvenimo kova, nei sėkmė, giliai pasąmonėje įdiegtą įsitikinimą, kad esi vienintelis, nepranokstamas, būtinas.”

(Bronius Radzevičius)

Taika prasideda motinos glėbyje

Mamos glėbys yra pirmoji žmogaus namų erdvė, kurioje patiriama ramybė ir saugos jausmas. Tai erdvė, kurioje gali būti savimi, nereikia apsimetinėti ar slėpti savo jausmų. Nuo gimimo augame apsupti žmonių, kurie mus saugo, linkėdami tik gero, besąlygiškai myli ir rūpinasi, tai mūsų šeima. Žmogus, kuris kiekvieną akimirką dėl mūsų aukojasi, yra mama. Kodėl motinos meilė mums yra tokia svarbi?

Augant mūsų charakterio formavimasis priklauso nuo tų asmenų, kurie mus augina. Vaikystėje stebime suaugusiųuosius ir imame iš jų pavyzdį. Sukuriamos taisyklės, kurių būtina laikytis. Tačiau tiek neužtenka, kad sukurtume savąjį „aš“. Labai svarbūs darnaus mūsų brendimo veiksniai yra meilė ir taika. Jeigu nepažintume šių vertybių, nemokėtume bendrauti su kitais ir nesuprastume gyvenimo esmės. Apie meilę ir ramybę mamos glėbyje rašoma XX amžiaus pirmosios pusės lietuvių poetės, neoromantikės, Salomėjos Nėries eilėraštyje „Motinai“. Šiame lyriniam kūrinyje jautriai atskleidžiama, jog ilgesio kamuojamas žmogus ieško ramybės ir grįžta prie to, kas brangiausia. Jis mintimis grįžta pas mamą. Apsupti daugybės emocijų, besisukdami kasdienių reikalų kūryje, bandome rasti taiką, saugumą ir dažniausiai tai randame žmogaus, kuris davė mums gyvybę, glėbyje. Mamos savo vaikus myli visada ir visokius. Jos myli net ir tada, kai kiti nusišuka, myli tada, kai suklumpame ir pridarome klaidų. Jos myli visa širdimi. Sutikti dar vieną žmogų, panašų į motiną, kuris mus taip pat globotų ir saugotų, itin sunku ir reta, dažniausiai net neįmanoma.

Mamos meilė būtina, kad vaikas užaugtų pasitikintis savimi, kad jaustų savivertę ir vidinę harmoniją. Nepatirdamas tokios būtinos mamos meilės vaikas netenka labai svarbaus pamato; tokiame vaikui pasaulis atrodo šaltas ir svetimas, o jis pats sau nevertingas. Tokia dramatiška jauno žmogaus situacija atskleidžiama XX a. antrosios pusės lietuvių rašytojo modernisto Broniaus Radzevičiaus romane „Priešaušrio vieškeliai“. Pagrindinis veikėjas Juozas Daukintis, vaikystėje netekęs mamos, jaučiasi nevisavertis. Jis labai jautriai išgyvena vaikų patyčias, griežtą ir šaltą pamotės elgesį. Užaugęs ir išvykęs gyventi į miestą, vaikiną ir ten jaučiasi nepritampantis, svetimas. Jis nepasitiki savo gebėjimais, nuvertina save. Neradęs vietos pasaulyje, Juozas baigia gyvenimą savižudybe. Tik motinos meilė gali vaikui įteigti reikalingumo pojūtį, tik ji gali išugdyti pasitikėjimą savimi ir jausmą, kad esame gražūs, gabūs ir reikalingi. Be tokio įsitikinimo, anot romano autoriaus, neįmanoma jokia gyvenimo kova.

„Mama“ ir „taika“ yra dvi paprastos sąvokos, bet jų reikšmė didžiulė. Mamos meilė verčia pasaulį suktis ir sukuria jame taiką. Mano širdyje mamai skirta daugiausia vietos. Mama yra mano gyvenimo pradžia, be jos nebūtų ir manęs. Esu jai dėkinga už gyvenimą. Taip, gyvenimą man padovanojo, meilę ir taiką taip pat gavau kaip dovanas, bet suprantu, kad jas reikia saugoti ir puoselėti kiekvieną dieną. Net ir šiuo metu, XXI amžiuje, daugeliui žmonių taika yra tarsi svajonė. Laisvai kalbėti, laisvai bendrauti mums yra įprasta, o kažkam – tai neįgyvendintas troškimas. Suskilusiam ir vis labiau ginklais žvanguinančiam pasauliui būtina atsigręžti į pamatines vertybes. Mes, jauni žmonės, tokiam pasaulyje negalime jaustis visiškai saugūs ir ramūs. Kaip gera, kad galime atsiremti į savo šeimą. Kad ir kas atsitiktų, visada galime kreiptis į žmogų, kuris atranda taiką net sunkiausiose situacijose, teikia mums laisvę, pažįsta mus geriau negu mes patys save ir pataria, kai mums sunku. Tik mamos meilė mums gali suteikti pilnatvės ir taikos jausmą. Gyvendami susipažinsime su daug žmonių ir vietovių, tačiau reikia nepamiršti, kas buvo mūsų pradžia ir kas suteikė mums taiką, meilę ir laisvę. Taika mamos glėbyje tai dovana, kuri moko mus dovanoti ramybę tiems, kuriuos mylime.

Apibendrindama noriu pabrėžti, jog gyvenime galime atrasti daug vietų, kuriose jausime taiką ir šilumą, bet visada ilgėsime to jausmo, koku mus apgaubia šeima. Reikia būti dėkingiems už taiką ir nepamiršti ją puoselėti, kurti ir dalintis su kitais, o meilė – tai tiltas į naujas pažintis ir draugystes. Aš visada namais laikysiu mamos glėbį, kuriame jaučiuosi mylima ir vertinama. Jausdamasi mylima noriu prisidėti prie takaus pasaulio kūrimo mūsų vaikams ir vaikaičiams.

Dovydas Šlimas

Tauragės r. Žygaičių gimnazijos 10 kl.
Mokytoja Giedrė Statkuvienė

Tikriausiai būtų galima teigti, kad šiandieniniame pasaulyje taika yra itin trapi, bet ar kas susimąsto, kodėl taip yra? Motinos Teresės teigimu, taip nutinka, kai tėvai per daug įsitraukia į savo darbus bei kitus asmeninius reikalus, o vaikai paliekami antrame plane: „Šiais laikais tėvai taip skuba ir siekia karjeros, turtų, kad nebelieka laiko pabūti su vaikais. Tad nenuostabu, kad namai tampa ta vieta, kurioje prasideda pasaulio taikos destrukcija.“

Tenka pripažinti, kad Motinos Teresės mintys yra labai taiklios: tėvai iš tiesų taip skuba, lekia, tarsi voverės rate, o vaikai vis mažiau sulaukia gimdytojų dėmesio ir meilės. Tai vis labiau skatina jaunimą įsitraukti į netinkamų draugų ratą. Viso to pasekmė yra ta, jog jauna, vis dar auganti ir aplinkos formuojama asmenybė gali įsitraukti į priklausomybių ar net nusikaltimų pasaulį nuo mažų dienų. Galiausiai visa tai gali tapti sunkiai išsprendžiamomis visuomenės problemomis.

Taip pat verta prisiminti ir garsaus budistų vienuolio Dalai Lamos XIV žodžius: „Mes nesukursime taikos Žemėje, jei pirmiau nesukursime jos savo širdyje...“ Ši jo citata netiesiogiai teigia, jog visų pirma mes turėtume imtis veiksmų siekdami „išgydyti“ savo širdis ir kurti glaudų santykį su savimi ir su savo artimaisiais. Tinkamą taiką pasaulyje sukurti gali tik tas žmogus, kuris širdyje yra laimingas, nejaučia pykčio kitiems žmonėms ir turi atleidimo dovaną. Tačiau žmonės dažnai yra linkę imtis didelių veiksmų ir ieškoti grandiozinių sprendimų iškilusioms problemoms spręsti, todėl jie galiausiai ir pamiršta, jog daugumą iš jų galima išspręsti mažesniais žingsniais. O tai ir yra esminė problema, kuri mums kartais trukdo išspręsti tam tikrus klausimus.

Apie taikos svarbą yra kalbama nuo seniausių laikų, vadinasi, tai nėra mums svetima, todėl esame įpareigoti nelikti abejingi šiuo klausimu. Tad svarbu prisiminti ir žymaus graikų filosofo Plutarcho kartą pasakytus žodžius: „Nuo nieko nepriklauso, kokie vaikai gimsta, bet mūsų valioje tai, kad teisingai auklėjami, jie taptų gerais.“ Ši citata šiomis dienomis mūsų tėvams turėtų būti labai svarbi gyvenimo taisyklė, kuria jie turėtų vadovautis kiekvieną dieną. Bet, deja, ne visi tėvai kasdien gyvena pagal šią taisyklę. Kartais tėvai, auklėdami savo atžalas juos išmoko dalykų, kurių galbūt iš pradžių net nenorėjo perduoti, bet taip įvyko dėl natūralių priežasčių. Tad svarstydami šiuos Plutarcho žodžius, mes ir vėl esame priversti sugrįžti prie Motinos Teresės minčių ir paradoksalios situacijos. Jei tėvai neskirs užtekstinai laiko savo palikuoniams, jie jų tinkamai nesugebės išauklėti. Manau, kad vaikai yra tėvų elgesio, nuostatų ir vertybių atspindys. Gal reikia mokyti ne vaikus, o save pačius?

Taigi pasitelkdamas visų cituotų asmenų mintis, galiu teigti, jog taika negali būti kuriama tol, kol mes nerasime savo širdžių pusiausvyros bei jos nepradėsime kurti savo šeimose. Taip pat, norint sukurti taiką, labai svarbu, jog tėvai įsitrauktų į savo vaikų gyvenimus, jais domėtusi ir juos auklėtų tinkamu doroviniu auklėjimu ir skatintų jų asmeninį augimą. O namai būtų tas saugus tėvų taikos glėbys, į kurį norėtusi sugrįžti kiekvieną dieną.

Elija Vėžytė

Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos 10 kl.
Mokytoja Reda Zarankienė

Taika prasideda motinos glėbyje

Vaikystė yra svarbiausias žmogaus formavimosi etapas. To laiko įvykiai ir patirtys nulemia, kaip klostysis suaugusio žmogaus gyvenimas. Drįsčiau teigti, jog labiausiai už žmogaus vaikystę, laimingą arba, atvirkščiai, nelaimingą, yra atsakingi tėvai - žmonės, kurie sukuria gyvybę ir atveda ją į šį pasaulį, žmonės, kurie, nepaisydami savo atžalų trūkumų, veda jas per gyvenimą ir aukoja viską, kad jų vaikai būtų saugūs, jaustųsi mylimi ir išpildytų savo svajones bei siekius gyvenime. Deja, gyvename pasaulyje, kuriame egzistuoja ne tik geroji, bet ir blogoji tėvystės pusė. Tie patys žmonės, kurie atveda gyvybę į šį pasaulį ir turi stengtis ją apsaugoti, kartais tampa tais, kurie ją nesirūpindami naikina. Tad kaipgi žmogų paveikia jo vaikystė ir santykis su tėvais?

Negalima sakyti, jog žmogaus gyvenimą ir požiūrį į pasaulį visapusiškai nulemia tėvai. Juk žmogus yra toks sutvėrimas, kuris nuolat keičiasi, mąsto ir skirtingai suvokia pasaulį, tačiau neneikime, jog tėvai, jų padaryta įtaka vaikystėje formuoja žmogaus įpročius, pažiūras bei emocinį vystymąsi. Vandos Juknaitės knygoje „Išsiduosi. Balsu“ puikiai atskleidžiama, koks svarbus yra tėvų ryšys su vaikais ir kas atsitinka, kai vaikai nesijaučia saugūs, mylimi ir svarbūs. Knygos autorė pasakoja apie „laukinių devyniasdešimtųjų“ gatvės vaikus: daugelis jų nėra patyrę motiniškos meilės bei globos ir dėl to yra pasmerkti gyvenimui, kuriame pilna smurto, priklausomybių ir nusikaltimų. Autorė parodo, kaip pačiu svarbiausiu pasaulėžiūros formavimosi etapu – vaikystėje – palikti ir apleisti vaikai nuo mažų dienų susiduria su sunkumais ir ir neišsiugdo gebėjimo jausti meilės, jaučiasi išduoti ir niekam nereikalingi. Vaikai tampa tais, kurie privalo patys vilkti sunkią gyvenimo naštą, per anksti suaugti ir grumtis su gyvenimo negandomis. Šią knygą perskaičiusi, prisimenu žodžius: „Visi vaikai nusipelno tėvų, tačiau ne visi tėvai nusipelno vaikų“, jie parodo, jog visi vaikai turi teisę į saugią ir mylinčią šeimą, tačiau žmogaus pasirinkimas susilaukti vaikų automatiškai nepaverčia jo geru tėvu. Vaikas negali pasirinkti, kokioje šeimoje jis gims, todėl jis nusipelno meilės, pagarbos, rūpesčio, saugumo ir palaikymo. Tėvų pareiga yra padėti vaikui augti, mokyti jį gyvenimo vertybių ir priimti jį tokį, koks jis yra. Tuo tarpu ne visi suaugusieji geba priimti tokią atsakomybę. O juk abejingumas, žeminimas, smurtas, dėmesio ar meilės trūkumas ne tik gali stipriai paveikti besiformuojančią vaiko asmenybę, bet ir visą jo ateitį. Dera žinoti - vaikas neprivalo „užsitarnauti“ meilės - tėvai turi sukurti aplinką, kurioje vaikas augtų jausdamasis saugus, mylimas ir suprastas.

Moksliniai tyrimai parodo, jog dauguma vaikų, užaugusių rūpestingose ir mylinčiose šeimose, kuriose nuo mažų dienų buvo kuriami gražūs santykiai su tėvais, užauga emociškai protingi, pasitikintys savimi bei turintys aukštą savivertę. Vieną iš tokių pavyzdžių puikiai perteikia knyga ir filmas „Vadink mane savo vardu“. Knygoje pasakojama apie jaunuolį, kuris patiria vidinius išgyvenimus, didelius pokyčius bei naujus atradimus apie save patį. Viso kūrinio metu didelį vaidmenį atlieka jaunuolio tėvai, kurie parodomi kaip išsilavinę, pasaulietiški ir palaikantys žmonės, kurie netgi sunkiausiais vaiko gyvenimo etapais randa būdų, kaip jam padėti ir parodyti, jog jis yra mylimas, kad ir koks jis bebūtų. „Norėdami pagyti greičiau, negu reikėtų, mes tiek daug iš savęs išplėšiamo, kad bankrutuojame nesulaukę trisdešimties ir turime vis mažiau ką pasiūlyti kaskart prasidėję su nauju žmogumi“ yra labiausiai man įsiminusi frazė, kurią ištaria jaunuolio tėvas, bandydamas guosti širdgėlos prislėgtą vaiką ir parodyti, jog skausmas, kurį jis jaučia, yra būtinas ir galiausiai atslūgs. Šis kūrinys (tiek knyga, tiek filmas) puikiai perteikia, kokią svarbią įtaką jaunam žmogui duoda mylinti šeima ir kiek daug jaunas žmogus gali apie save sužinoti, kai jaučiasi palaikomas ir suprastas savo artimiausių žmonių.

Apibendrindama galiu teigti, jog tėvai ir žmogaus vaikystės išgyvenimai turi didžiulę įtaką jo tolimesniam gyvenimui ir pasirinkimams. Laimingą, taikią vaikystę išgyvenęs žmogus, sulaukęs brandaus amžiaus, žmogus lengviau priims tinkamus sprendimus ir keis pasaulį į gera.